

JAN KOCHANOWSKI

**Tren III.
(Wzgardziłaś mną,
dziedziczko moja
ucieszona...)**

JAN KOCHANOWSKI
TRENY

*Tren III. (Wzgardziłaś mną, dziewcziczko moja ucieszona...)*¹

Wzgardziłaś mną, dziewcziczko moja ucieszona².
Zdałać się ojca twego barziej³ uszczuplo-
na⁴

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Trenach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²ucieszony* (starop.) — przynoszący radość, przynoszący pociechę, uciechę. [przypis redakcyjny]

³barziej (starop.) — bardziej. [przypis redakcyjny]

⁴barziej uszczuplona — zbyt szczupła, szczuplejsza. [przypis redakcyjny]

Ojczyzna⁵, niżlibyś ty przestać na niej⁶ miała⁷;
To prawda, żeby była nigdy nie zrownała⁸
Z ranym⁹ rozumem twoim, z pięknymi przy-
mioty¹⁰,
Z których się już znaczyły twoje przyszłe
cnoty¹¹
O słowa, o zabawo¹², o wdzięczne¹³ ukłony,
Jakożem ja dziś po was wielce¹⁴ zasmęco-
ny¹⁵.
A ty, pociecho¹⁶ moja, już mi się nie wrócisz

⁵*ojczyzna** (starop.) — ojcowizna, czyli ziemia odziedziczona po ojcu. [przypis redakcyjny]

⁶*przestać na niej* — poprzestać na niej, zadowolić się nią; osiąść na niej. [przypis redakcyjny]

⁷*Zdałać (...) miała* — zdała ci się... szczuplejsza niż ta, na której byś ty przestać miała. [przypis redakcyjny]

⁸*żeby była nigdy nie zrownała* — zrównać z czymś: dorównać czemuś. [przypis redakcyjny]

⁹*rany** (starop.) — wczesny. [przypis redakcyjny]

¹⁰*przymioty* — cechy, właściwości, oznaki. [przypis redakcyjny]

¹¹*Z których się już znaczyły (...) cnoty* — z których dały się przewidzieć (wynioskować) cnoty, z których poznawaliśmy cnoty. [przypis redakcyjny]

¹²*zabawa** (daw.) — zajęcie, zabawa. [przypis redakcyjny]

¹³*wdzięczny** (starop.) — miły, przyjemny. [przypis redakcyjny]

¹⁴*wielce* (starop.) — bardzo. [przypis redakcyjny]

¹⁵*zasmęcony* — zasmucony (por. *smętek*: smutek). [przypis redakcyjny]

¹⁶*pociecho* — do dziś określa się dziecko jako pociechę. [przypis redakcyjny]

Na wieki¹⁷ ani mojej tesknice¹⁸ okrócisz¹⁹.
Nie lza, nie lza, jedno²⁰ sie za tobą gotować²¹,
A stopeczkami twemi ciebie naszladować²².
Tam²³ cię ujrzę²⁴, da Pan Bóg²⁵, a ty więc z dro-
giemi
Rzuć sie ojcu do szyje²⁶ rączynkami²⁷ swe-
mi.

¹⁷*na wieki* — na zawsze; *nie wrócisz na wieki*: nie wrócisz nigdy. [przypis redakcyjny]

¹⁸*tesknica* (starop.; tu forma D. lp: *tesknice*) — ból, boleść, przykrość, męczarnia. [przypis redakcyjny]

¹⁹*okrócić* (starop.) — ukrócić, obłaskawić, poskromić, skrócić, zmniejszyć. [przypis redakcyjny]

²⁰*Nie lza, nie lza, jedno...* (starop.) — nie można (uczynić) nic innego tylko... [przypis redakcyjny]

²¹*gotować sie** — przygotowywać sie (do drogi); *sie za tobą gotować**: przygotowywać się, żeby pójść za tobą. [przypis redakcyjny]

²²*stopeczkami twemi ciebie naszladować* — iść za tobą śladami twoich stóp. [przypis redakcyjny]

²³*tam* — czyli w niebie. [przypis redakcyjny]

²⁴*ujrzę* (forma starop.) — ujrzę. [przypis redakcyjny]

²⁵*da Pan Bóg* (daw.) — oby dał Pan Bóg, jeśli Pan Bóg pozwoli. [przypis redakcyjny]

²⁶*do szyje* (forma starop.) — do szyi, na szyję. [przypis redakcyjny]

²⁷*rączynki* (zdr.; forma starop.) — rączki. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/treny-tren-iii>

Tekst opracowany na podstawie: Jan Kochanowski, *Treny*, Drukarnia Łazarzowa, wyd. 2, Kraków, 1583

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: pink flowers by the blue wall, slightly everything@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.
JAN KOCHANOWSKI *Tren III. (Wzgardziłaś mną, dziedziczko moja ucieszona...)*
Przeznacz darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.